

Posudek vedoucího diplomové práce: Michaela Kuzníková „Uživací práva k půdě“

Diplomová práce má celkem 79 stran, z toho 72 stran vlastního textu, a skládá se celkem z 9 kapitol (včetně úvodu a závěru), dále pak ze seznamu literatury, anglicky psaného resumé, seznamu klíčových slov a česky i anglicky psaného abstraktu. Byla odevzdána 29. března 2012.

Aktuálnost tématu. Aktuálnost problematiky užívacích práv k půdě je dána především přijetím občanského zákoníku Parlamentem ČR v únoru t.r., který přináší celou řadu změn též do institutu a pojetí užívacích práv, a dále pak spočívá v četnosti výskytu užívacích práv k půdě, zejména pak nájmu pozemku, v praxi.

Náročnost tématu. Obtížnost tématu práce je dána především nutností prokázat znalosti jak ze soukromého práva (zejména právní úprava nájmu a výpůjčky) tak z veřejného práva (především specifika nájmu pozemků plynoucí z veřejnoprávních předpisů a právní úprava užívání majetku ve vlastnictví státu), potřebou orientovat se v poměrně značném množství právních pramenů a dále nutností orientovat se v rozsáhlé související soudní judikatuře. Téma práce hodnotím jako středně náročné.

Hodnocení práce. Diplomová práce je logicky uspořádána do 9 kapitol. V prvních dvou kapitolách jsou celkem zdařile vymezeny základní pojmy (pozemek, půda, parcela, užívací práva). Další dvě kapitoly jsou věnovány nejprve historii institutu užívacích práv a po té procesu jejich transformace po roce 1989. Tato část práce je zpracována pečlivě, možná však až příliš podrobně (pasáže zabírají cca třetinu vlastního textu práce), pochopitelný je její převážně kompilační a popisný charakter. V následujících dvou kapitolách se diplomantka věnuje platné právní úpravě (nájmu, výpůjčce, osobnímu věcnému břemeni a otázkám souvisejícím především s hospodařením s majetkem státu, krajů a obcí.) V této části práce je patrná snaha autorky o systematický rozbor s vhodným využitím odborné literatury a především judikatury. Převažuje však opět kompilační charakter a vlastní názory autorky jsou prezentovány spíše ojediněle, poněkud postrádám tvůrčí kritický přístup. Např. v pasáži pojednávající o pojmových znacích nájmu a podstatných náležitostech nájemní smlouvy je zcela přejímán názor, že u nájmu „*dočasnost není třeba výslovně smlouvat, protože je obsažena v pojmu nájmu*“, byť osobně s tímto názorem souhlasím, postrádám jeho odůvodnění, rozbor příslušného ustanovení občanského zákoníku či upozornění i na opačné názory vyskytující se v odborné literatuře. Objevují se také místy nepřesnosti, zejména pak v části 6.3. (osobní věcné břemeno jako užívací právo k pozemku). Diplomantka sice správně tento institut zařazuje mezi užívací práva, nicméně posléze se věnuje obecně osobním věcným břemenům v obecné rovině, které opět správně charakterizuje jako vedlejší užívací práva, nicméně opomíjí tak zásadní fakt, že právě osobní věcné břemeno koncipováno jako užívací právo je hlavním užívacím právem a vylučuje užívání vlastníka. V části 6.1.5 autorka poněkud překvapivě bez uvedení zdroje uvádí, že nájem je sjednáván „*zpravidla na dobu určitou*.“ Osmá kapitola je pak věnována problematice užívacích práv v novém kodexu občanského práva. Diplomantka v ní celkem zdařile upozorňuje na nejdůležitější změny týkající se užívacích práv. Zároveň zde více zaznívají též autorčiny vlastní názory. V závěru autorka shrnuje obsah práce a stručně hodnotí platnou a nově přijatou právní úpravu užívacích práv obsaženou v občanském zákoníku.

Diplomová práce zpracovává zvolené téma komplexně a pečlivě, je systematicky dobře uspořádána a jednotlivé části na sebe vzájemně logicky navazují. Byť převažuje popisný způsob zpracování tématu, lze ocenit zejména snahu o komplexní pojetí tématu, kdy je značná pozornost věnována nejen platné právní úpravě, ale i předcházející právní úpravě, zejména složitému procesu transformace užívacích práv po roce 1989 a zcela nové, dosud neúčinné, právní úpravě obsažené v novém kodexu občanského práva. Práce s literaturou včetně soudní judikatury (drobným nedostatkem je pouze nezařazení použitých judikátů do přehledu literatury) je na standardní úrovni stejně tak jako grafická, stylistická a jazyková stránka diplomové práce.

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace Celkově hodnotím práci diplomovou práci Michaely Kuzníkové jako velmi dobrou, a jako takovou ji doporučuji k ústní obhajobě.

Otázky k obhajobě. V rámci ústní obhajoby doporučuji, aby se diplomantka vyjádřila k následujícím otázkám:

1. Je nutné v nájemní smlouvě výslovně sjednat dočasnost nájmu, uveďte argumenty pro i proti.
2. Uveďte nejdůležitější změny týkající se problematiky užívacích práv k půdě, které obsahuje nový občanský zákoník. Charakterizujte institut výměnku v novém občanském zákoníku.

V Praze dne 15. dubna 2012

JUDr. Martina Franková, Ph.D.